

"Yarı buçuk uykuda bulunan insanları nasıl ikaz edebilir?" cümlesini nasıl anlamalı, yarı buçuk uyku ne demektir?

"Onların misali, rüyasında güya uyanıp, rüyasını halka hikâye eden nâim meselidir. Halbuki, rüyasında onun o intibahı uykunun hafif perdesinden derin ve kalın bir perdeye intikal ettiğine işarettir. Böyle bir nâim ölü gibidir; yarı buçuk uykuda bulunan insanları nasıl ikaz edebilir?"(1)

Uyku esnasında uyandığını görüp başkalarını uyandırdığını gören birisi, uykunun daha kalın ve derin bir mertebesine geçtiğini gösterir. Çünkü rüyalar uykunun derinliğinde görülür.

Kendisi uykuda olan birisinin, başkalarını uyandırıp gerçekleri ihtar ve ikaz etmesi mümkün değildir. İkaz ve ihtar işlemini yapabilmesi için kendisinin uykudan uyanması ve gerçekleri hissetmesi icap eder. Burada uyku, rüya hepsi birer temsil birer teşbihtir.

Burada **uyku gaflet** anlamında kullanılıyor. Kendi ruhu, kalbi ve duyguları gaflet içinde olan birisinin başkasına nasihat etmesi, başkalarını gerçeklere uyandırmaya çalışması beyhudedir, anlamsızdır. Kişinin başkaları üzerinde etkili olabilmesi için önce kendisinin gaflet perdesini yırtıp hakikatleri idrak edip yaşaması gerekir.

Batı medeniyetinin aydınlanma, uyanma dediği şey gafletin kalınlaşması, hakikatten uzaklaşma, dünyanın dehlizlerinde kaybolma, Allah ve ahiret gerçeğinden uzaklaşım dünyanın derin derelerinde heba olmak anlamına geliyor. Ne yazık ki onlar bu durumun farkında olmadıkları gibi, bu durumu ikaz ve ihtar edenleri de çağ dışı, gerici ve fundamentalist olmakla itham ediyorlar. Yani kendilerini ayık hakikati ikaz edenleri de uykuda görüyorlar.

Burada **rüya** ya da rüya ile ilgili bir husustan bahsedilmiyor, bunların hepsi birer temsil ve teşbihtir.

"Böyle bir nâim ölü gibidir; yarı buçuk uykuda bulunan insanları nasıl ikaz edebilir?"

"Yarı buçuk uyku" tabiri, "insanlar ne tam ayık ki iman derslerini tam anlasınlar ne de tam uykuda ki bütün bütün habersiz olsunlar",

---

anlamındadır. İnsanları ayıktırmak ve uykudan uyandırmaya talip olan aydınlar zümresi ise, uyanık ve aydın değil uykunun derinliğine gömülmüş, uyandırılmaya muhtaç bir zümredir. Hâl böyle iken nasıl olur da tam uykuda olan bu zümre yarı uykuda olan insanları ikaz ve ihtar ile uyandırabilir.

Bu temsil günümüzdeki aydın ve yazar takımına bir hitaptır. Güya bu takım topluma örnek olup insanları hak ve hakikat noktasından irşat ile uyandıracak. Halbuki bu takımın hali toplumdan daha vahim. Toplum felsefe ile tam uyumadığı için biraz uyku ile uyanıklık arasında bir haldeler, ama bu aydınlar ve yazarlar takımı felsefenin derin uykusuna yatmışlar, bu sebeple uykunun en derininde uyuyorlar. Böyle iken tam uyku halinde olan aydın ve yazarlar nasıl olur da yarı buçuk uyanık topluma ikazcı ve nasihatçi olabilirler demektir.

(1) bk. [Mesnevî-i Nuriye, Habbe.](#)